

HANGON KAUPUNKI HANGÖ STAD

Rajakaari I, rakentamistapaohje

13.10.2025

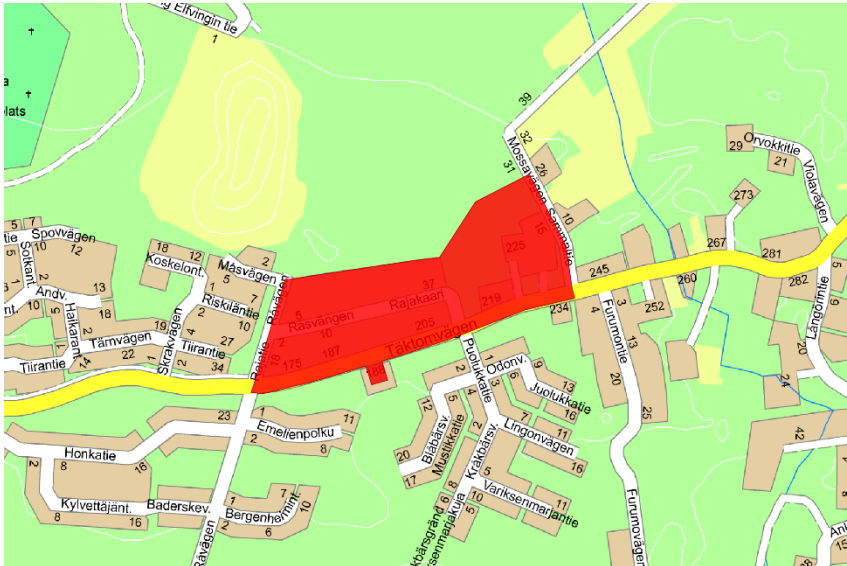

Valokuvat, teemakartat, pohjakartat ja ilmakuvat
© Hangon kaupungin maankäyttöosasto

Sisällysluettelo

1. Yleiskuvaus.....	4
2. Alue, jolla ympäristö säilytetään	5
3. Uudisrakentaminen, korjaukset ja laajentaminen	6
4. Talousrakennukset ja pihat	14
5. HINKU – kohti hiilineutraalia kuntaa.....	18
6. Lähteet.....	19

1. Yleiskuvaus

Alue

Kaava-alue sijaitsee noin 3,5 km Hangon keskustasta. lue käsittää Täktomintien, Rajatien ja Sammaltien välisiä alueita, osan Täktomintiestä, sekä hautausmaa-alueen Täktomintien pohjoispuolella. Alue on pinta-alaltaan noin 13 ha.

Kaava-alue on melko tiiviisti rakentunutta omakotitaloaluetta. Alue on rakentunut 1940-luvulta lähtien omakotitaloalueeksi. Suunnittelualueetta ympäröi suurimmaksi osaksi mäntyvaltainen metsä ja se on haja-asutusaluetta.

Alueen rakennettua ympäristöä leimaava piirre on rakennuskannan historiallinen kerroksellisuus niin rakennusten välillä kuin yksittäisissä rakennuksissa. Alueen vanhimmat rakennukset ovat 1940-luvulta. Rakennuksia on rakennettu jokaisella vuosikymmenellä.

Suunnittelualue kuuluu kokonaisuudessaan pohjavesialueeseen, mikä tulee ottaa huomioon rakentamisessa ja tonttien hoidossa.

Asemakaava

Alueella ei ole aikaisempaa asemakaavaa. Hangon kantakaupungin yleiskaavassa (2013) suunnittelualue on erillispientalovaltaista asuntoaluetta.

Asemakaavoituksen keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa alueen hallittu lisärakentaminen.

Rakentamistapaohjeen merkitys

Rakentamistapaohjeet täydentävät 25.9.2025 päivättyä asemakaavakarttaa. Ohjeisiin on kerätty alueelle tyypillisiä rakentamisen piirteitä helpottamaan korjausrakentamista sekä annettu esimerkkejä alueelle sopivista uudisrakentamisen ratkaisuista.

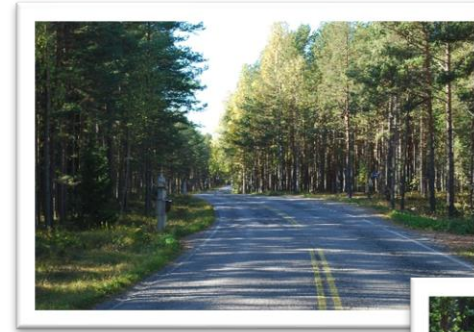
2. Alue, jolla ympäristö säilytetään

/s

Alue, jolla ympäristö säilytetään.

Merkintä on liitetty alueen varsinaiseen käyttötarkoituksimerkintään osoittamaan, että tavoitteena on rakennusten ja muun ympäristön säilyttäminen.

Asemakaavassa on huomioitu ekologisen käytävän säilyminen sekä kaava-alueen eteläpuolisen virkistysalueen ja ulkoilureittien jatkuminen ja kytkeytyminen suunnittelualueen pohjoispuoleisen viheralueen kanssa.

3. Uudisrakentaminen, korjaukset ja laajentaminen

Rakentamistapaohje pyrkii vaikuttamaan rakentamisen uudistuotantoon siten, että alueen uusi rakennuskanta ohjataan väri- ja materiaalihjeistuksen avulla yhtenäisemmän ilmeen omaavaksi asuinalueeksi. Ohjeessa on yhdenmukaistettu eri rakennusten runkojen massoitteita, kattokaltevuuksia sekä uudisrakennusten väritystä. Rajakaari I-alueella ohjeistetaan käyttämään julkisivupinnoissa punaista väriä tai punaisen eri sävyjä, jotka toimivat yhdistävinä tekijöinä. Rakentamistapaohjeen tavoitteena on ajan saatossa saada ympäristön eri elementit nivoutumaan yhteisen värityksen ansiosta paremmin samaksi kokonaisuudeksi.

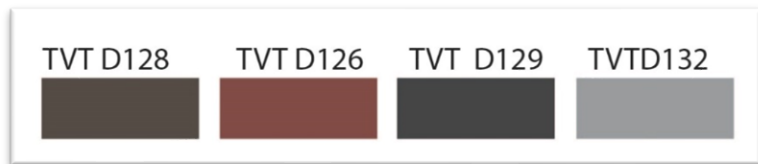
Täydennysrakentamisessa suositellaan, että saman pihapiirin olemassa olevien asuinrakennusten piirteitä sovelletaan kyseisten pihojen laajennusten ja lisärakentamisen yhteydessä. Täydennysrakentamisessa ja laajentamisessa tulee miettiä kokonaisuutta ja suosia puhtaista luonnonmateriaaleista olevia julkisivupintoja. Värityksen ilmeen on oltava yhteensopiva ja harmoninen saman pihapiirin muun rakennuskannan kanssa. Uudisrakennusten sijainti sovitetaan ympäristöön kasvillisuus huomioiden.

Väritys

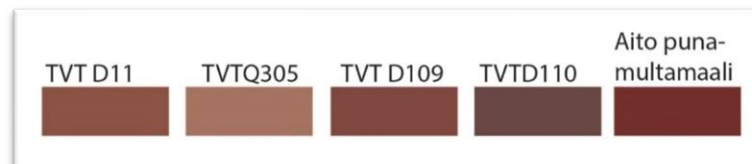
Uudisrakennusten värityksen on oltava eheän oloinen. Samassa rakennuksessa on käytettävä saman sävyisiä tai lähellä toisiaan olevia sävyjä eri julkisivupinnoissa. Uudisrakennusten puujulkisivujen suositellaan maalattavan joko punaiseen sävyyn tai punaisen vivahteen omaavaan lämpimään sävyyn. Räikeitä väriyhdistelmiä ei tule käyttää alueella. Alueella ohjeistetaan käyttämään mahdollisuuksien mukaan luonnonmukaisista pigmenteistä aikaansatuja sävyjä puupinnoilla. Tällaisia sävyjä ovat esimerkiksi: punaterva, punaiseksi sävytetty pellavaöljyterva ja keitetyn punamullan sävy. Mikäli julkisivumateriaalina on poltetu punatiili, sen on oltava joko punaisen tai punertavan sävyinen, esimerkiksi punaruskea tiili. Punaisesta poltetusta tiilestä puhtaaksi muurattu julkisivu on myös suositeltava materiaalivehto. Kivipinnan tulee olla harmaa. Karneissa ja vuorilistoissa voidaan käyttää esimerkiksi luonnonvalkoista väriä. Uudisrakennusten väritys sovitetaan ympäristöön kasvillisuus huomioiden.

Esimerkinomaiset väripaletit alueelle suositeltavista rakennusten väreistä;

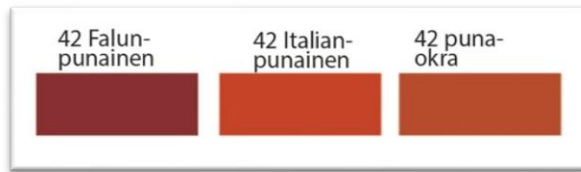
Alla kooste Tikkurila Oy värikartan mukaiset sävyt kattoja varten.

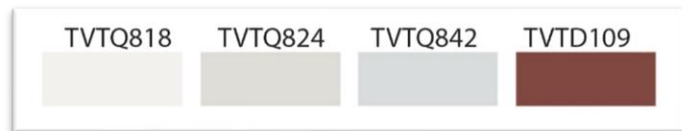
Alla kooste Tikkurila Oy värikartan mukaiset sävyt seinämaaleja varten puujulkisivuille.

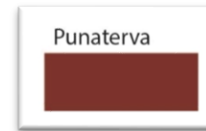
Alla kooste Uula Color Oy -keittomaalin värikartan puujulkisivuvärien sävyistä, vasemmalta oikealle lueteltuna sävyt ovat: Falunpunainen, Italianpunainen sekä punaokra.

Alla kooste Tikkurila Oy värikartan mukaiset sävyt ikkunoita varten.

Alla malli Ausonin Tervamaalista, jota suositellaan yhtenä vaihtoehtona rakennusten puujulkisivuille.

Alla kooste Tikkurila Oy värikartan mukaiset sävyt korostevärejä varten.

Julkisivumateriaalit

Uudisrakentamisessa on käytettävä luonnonmukaisia materiaaleja, kuten esimerkiksi puu, puhtaaksi muurattu tiili ja kivipinta. Ensisijaisesti suositellaan käytettäväksi puuta. Tiilipinnoissa on mahdollista käyttää seuraavia tiililadontatapoja: 1/3 kiven limitys, 1/2 kiven limitys, vuorolimitys ja votsilimitys. Tiilen sommittelu julkisivussa on pyrittävä tekemään siten, että rakennuksen kokonaisvaikutelma on tasapainoinen. Tiilen ja puun käyttö rinnakkain soveltuu hyvin alueella. Voidaan käyttää joko vain toista edellä mainituista materiaaleista julkisivumateriaalina, tai molempia materiaaleja samassa rakennuksessa. Materiaalien on kuitenkin oltava yksivärisiä.

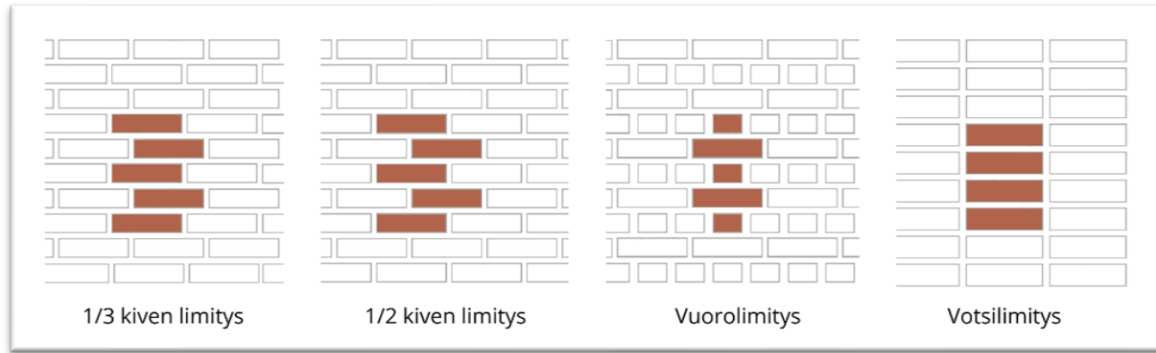
TIILI – poltettu punatiili karhea tai harjattu

Tiilipinnalla haetaan alueen rakennusten julkisivuille ilmeikkyyttä. Suositellaan, että saumatyypin ja -värin valinnassa kiinnitetään huomiota siihen, että yhdessä tiilen kanssa se luo vaikutelman huolellisesta ja harmonisesta kokonaisuudesta. Sauma voidaan esimerkiksi täysin häivyttää julkisivuvärin kanssa valitsemalla muurauslaastille sama väri tiilen värin kanssa. Vastaavasti sävyttämällä saumoja astetta tummemmiksi kuin tiili, voidaan saada aikaan elävän näköinen julkisivupinta yhdessä tiililadonnan kanssa. Saumoja voi käsitellä ja värjätä julkisivussa myös osittain, kuten korostaa vaakasaumoja häivyttämällä pystysaumot ulkonäöllisesti siten, että pystysaumot värjätään samaan sävyyn tiilen värin kanssa. Tiilien välistä saumaa ei tule tehdä tiilen väristä räikeän poikkeavan kontrastiseksi. Yksittäiset tiilet eivät saa erottua korostetun näkyvällä tavalla toisistaan sauman värin vuoksi.

Saumaustavoista: tasasauman lisäksi muita alueelle hyvin soveltuvia saumatyyppejä ovat syvä tasasauma, viistosauama, sisään painettu tasasauma ja ohutsaumamuuraus.

Tiililimityksistä 1/2 kiven limitys on suositeltavin. Voidaan käyttää myös 1/3 kiven limitystä, vuorolimitystä tai votsilimitystä.

Alla esimerkkejä erilaisista ladontatavoista, jotka soveltuvat alueelle:

Havainnekuvat erivärisistä saumoista:

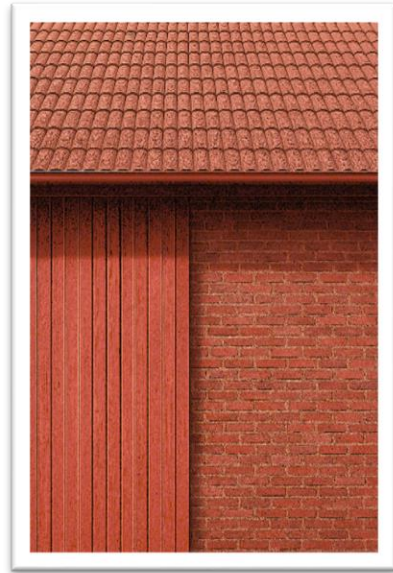
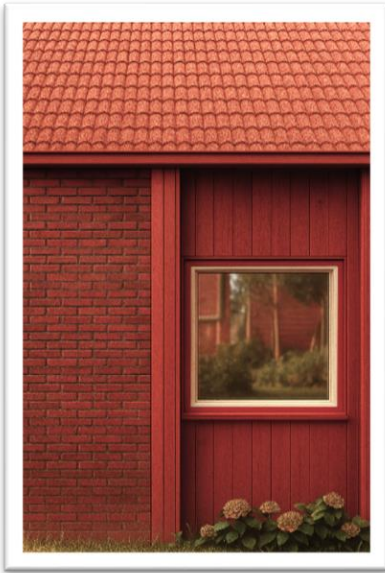

Puujulkisivut

Puujulkisivuissa voidaan käyttää muotoiltua puupanelia joko pysty- tai vaakasuuntaan asennettuna. Mikäli käytetään erisuuntaisia paneelikenttiä, tulee kentät erottaa toisistaan koristelistan avulla tai muun julkisivuelementin avulla. Koristelistasta voi olla samansävyinen puupaneelin kanssa. Puuta voidaan käyttää myös säleikköpintoina tai muina koristepintoina kuten kaiteissa, pergoloissa, peitesäleiköissä tms. rakennusten osissa tilojen rajaamiseen sekä eri läpinäkyvyyssasteiden luomiseen.

Julkisivujen esimerkit

Alla esimerkinomaisesti rakennusten ulkohahmon muotoilussa on yhdistetty onnistuneesti molempia materiaaleja; sekä puu, että tiili.

Mikäli julkisivu tehdään pelkästään puujulkisivuna, sen värissä on hyvä tuoda esiin elävän ja luonnollisen näköinen väripinta kuultavan julkisivumaalisävyyn avulla.

Alla esimerkkejä katon värisävyyn sovittamisesta tiili- ja puujulkisivuihin. Hyvänä pidetään ratkaisua, jossa katon sävy on joko tumma, tai hyvin lähellä julkisivujen sävyä.

Katot yleisesti

Uudisrakennuksissa on käytettävä alueelle tyypillistä kattomuotoa eli harjakattoa.

Katon materiaali

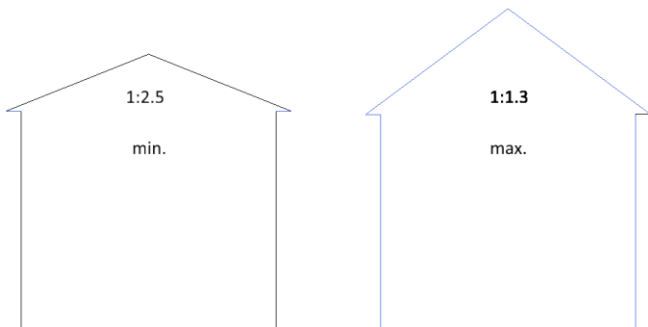
Katemateriaaliksi suositellaan saumapeltikatetta, mikä on alueen yleisin katemateriaali. Lisäksi katon voi tehdä poltetuista punaisista kattotiilistä tai luonnonkivistä. Huopakate ei ole sallittu materiaali asuinrakennusten kohdalla. Bitumikermiä voi käyttää katteena vain talousrakennusten osalta.

Katon värisävy

Pellitetyn katon väriytyksen tulee olla punertaviin sävyihin yhteensopiva. Mahdolliset sävyt ovat musta, tumman harmaa, keskiharmaa tai tumman ruskea. Mikäli katosta halutaan punasävyistä, tulee käyttää materiaalina tiilipaanoja. Luonnonkivikaton tulee olla harmaa.

Kattojen kaltevuuskulma

Kattokukulman kaltevuus rakennuksilla voi vaihdella 1:2,5 sekä 1:1,3 välillä.

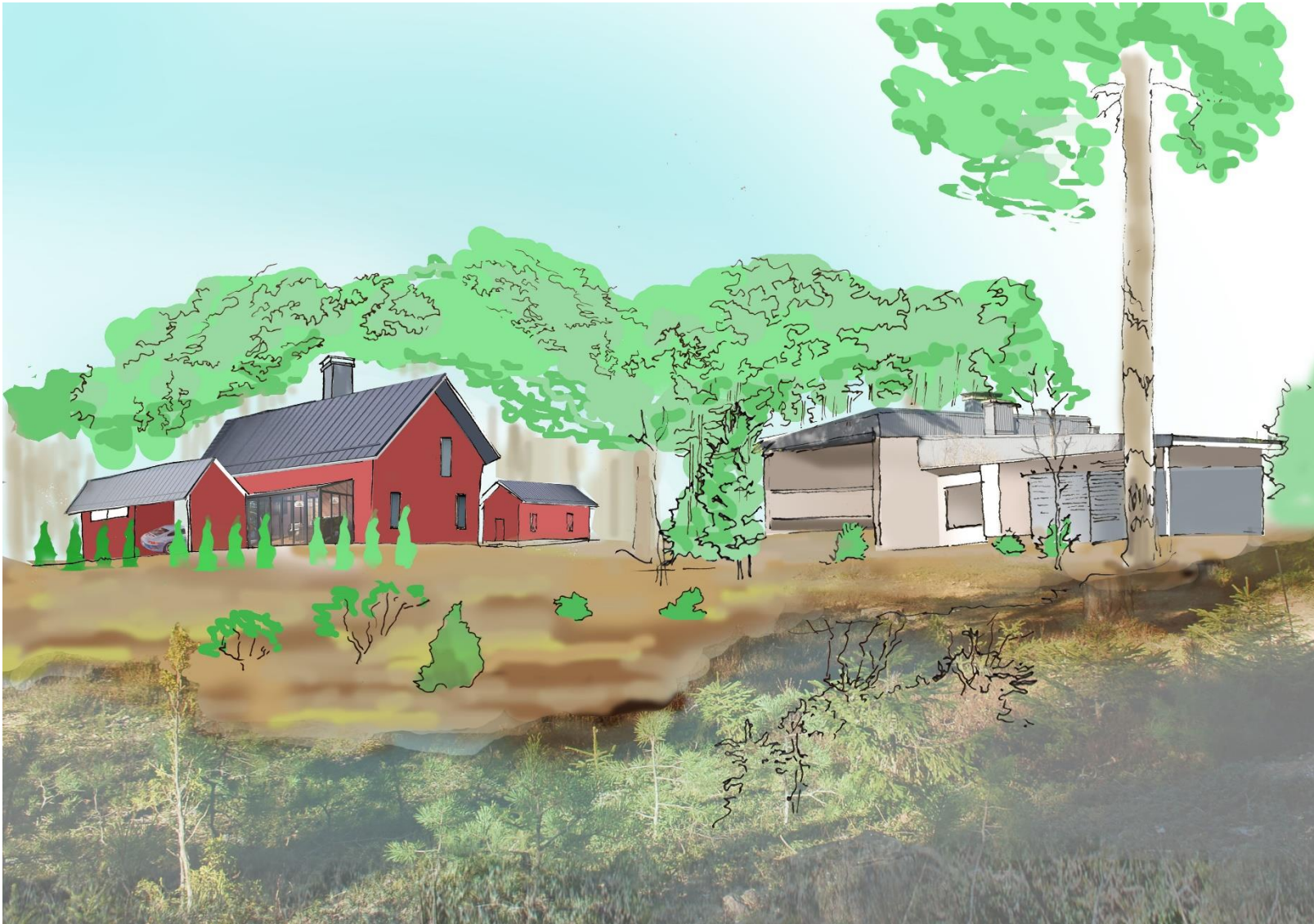
Ikkunat

Uusien rakennusten ikkunoissa voidaan suosia alueelle tyypillisiä ikkunatyylejä. Ikkunoiksi suositellaan hahmoltaan selkeitä ikkunajakoja. Ikkunoiden alareunan on oltava vähintään 500 mm korkeudella lattiasta. Suuria ikkunalasipintoja ei suositella. Mikäli yhtenäinen lasipinta ylittää 2 m², tulee kyseinen ikkuna jakaa vähintään yhdellä välikarmilla. Uusien rakennusten ikkunoissa tulee välttää liiallista koristeellisuutta. Mikäli ikkunoissa käytetään vuorilistoja ja tippalistoja, tulee niiden muotoilun olla pelkistetty. Näiden erottumista fasadista voi tehostaa käyttämällä kontrastista tehostesävyä, joka voi olla esimerkiksi valkoinen tai tumman ruskea. Vuorilistoissa pienet jatkokset ovat sallittuja. Ikkunaratkaisut, joissa ei ole vuorilistoja ovat myös mahdollisia. Smyygeja tai ikkunakarmeja voi myös halutessaan korostaa esim. kontrastisävyillä. Ikkunan lasin uloimman pinnan on suositeltua olla mahdollisimman lähellä ulkoseinäpinnan tasoa. Ikkunoissa tulee käyttää edellä mainittuja ikkunajaotuksia. Ikkunoden asettelussa on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä pystysommitteluun.

Ikkunoiden sijoittelussa julkisivussa on pyrittävä tasapainoiseen ja harkittuun sommitteluun.

Rakennusten laajentaminen

Asuinrakennuksia on rakennusaloilla ohjattu pihan puolelle. Matalaa yksikerroksista rakennusta on mahdollista jatkaa lisähuoneella. Suurin osa aikakauden rakennuksista on alaltaan jo varsin suuria. Tonttien suuren koon vuoksi useimmissa tapauksissa on kuitenkin asuinrakennuksia mahdollista laajentaa entisestään.

Havainnekuva, esimerkki uusien rakennusten sijoittumisesta alueelle.

Havainnekuva, esimerkki uusien rakennusten sijoittumisesta alueelle.

4. Talousrakennukset ja pihat

Alue on tyypillistä mäntykangasmetsää siihen kuuluvine kasveineen, kuten esimerkiksi mustikka, puolukka, kanerva, metsälauha ja eri ketolajit. Suhteellisen vapaasti sijaitsevat ja toisistaan poikkeavat pää- ja talousrakennukset luovat rakennuskannassa vaihtelevan miljöön, mutta kasvillisuus pysyy pääosin tavanomaisena mäntykankaana.

Suunnittelualue kuuluu kokonaisuudessaan pohjavesialueeseen, mikä tulee ottaa huomioon talousrakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa, sekä pihojen hoidossa. Kompostointi tulee järjestää niin, ettei kompostista valu vesiä maaperään. Katualueitten lisäksi pihoilla autojen seisona-alueilla pohjavesi tulee suojata tiiviillä pintarakenteella.

Hulevesien vähentämisessä kasvillisuus on avainasemassa. Kasvillisuuden positiiviset vaikutukset perustuvat sen suureen kykyyn pidättää ja hyödyntää vettä sekä näiden vaikutuksena lisääntyvään haihduntaan. Hulevesien viivyttämällä voidaan estää hulevesiverkoston ylikuormittumista rankkasateiden aikana. Mikäli maastossa on valmiiksi kosteikkoja, tonteilla suositellaan sadepuutarhan perustamista niihin kohtiin.

Asemakaavamääräyksiä:

- Talousrakennukseen saa sijoittaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, minkä vuoksi sen enimmäispinta-ala on 100 k-m².
- Rakennukset on liitettävä vesi- ja viemäriverkostoon. Jätevesien maahan imeyttäminen on kielletty. Alueella tulee järjestää hulevesien riittävä viivytyksen ennen niiden ohjaamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennusluvan yhteydessä tulee esittää tonttikohtainen hulevesien hallintasuunnitelma.
- Ajoneuvoliikenteelle tarkoitetut ajoväylät ja pysäköintipaikat tulee päällystää vettä läpäisemättömällä materiaalilla ja hulevedet tulee johtaa näiltä alueilta yleiseen sadevesiviemäriin tai pohjavesialueen ulkopuolelle.
- Öljysäiliöt on sijoitettava rakennusten sisätiloihin tai maan päälle suoja- altaaseen, jonka tilavuus vastaa vähintään varastoitavan öljyn enimmäismäärää.
- Tonteille on varattava autopaikkoja 1 ap/asunto.
- Piha-alueet saa aidata korkeintaan 1,2 m korkealla lauta-aidalla tai 1,5 m korkealla pensasaidalla.
- Vierasmajalla tarkoitetaan päärakennukselle alisteista rakennusta, jossa voi olla yöpymis- ja oleskelutiloja. Vierasmaja ei ole itsenäinen asumisyksikkö, jossa on oma keittiö ja kylpyhuone/wc.

Uudet talousrakennukset

Rakentamistapaohjeet koskevat uusia talousrakennuksia, tai vanhojen talousrakennusten muutoksia. Uusien talousrakennusten tulee olla asuinrakennuksia matalampia, yksinkertaisemman näköisiä ja pienemmän kokoisia. Talousrakennukset voivat olla asuinrakennusta korkeampia vain, jos ne toimivat veneiden säilytysvarastoina, ja saman kiinteistön asuinrakennus on yksikerroksinen. Suositellaan, että talousrakennuksen korkeus määräytyy sen mukaan, että siihen mahtuu yksi täysimittainen ovi. Talousrakennuksen pohjan on oltava suorakulmion mallinen. Talousrakennuksiin saa sijoittaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja.

Vierasmajalla tarkoitetaan päärakennukselle alisteista rakennusta, jossa voi olla yöpymis-, oleskelu- ja saniteettitiloja. Vierasmajassa ei saa olla keittiötä.

Irtonaiset rakennelmat ja suojapeitteet pyritään pihalla korvaamaan kiinteillä ratkaisulla.

Talousrakennusten ja vierasmajojen julkisivut

Julkisivumateriaalina tulee käyttää puupaneelia tai vastaavaa tiiltä kuin päärakennuksessa. Puupaneelin sävy tulee soinnuttaa yhteen päärakennuksen sävyyn. Suositellaan, että uusien rakennuspaikkojen talousrakennusten julkisivun sävy olisi punainen.

Talousrakennusten ikkunat

Uusien talousrakennusten ikkunat tehdään pelkistettyinä. Mikäli käytetään puukoristelistoja, pienet koristejatkokset ovat mahdollisia. Talousrakennusten suurimman ikkunan tai lasioven lasin pinta-alan on oltava selkeästi pienempi kuin saman kiinteistön asuinrakennuksen ikkunoiden lasipinnan.

Talousrakennusten katot

Uusien talousrakennusten kattojen on oltava harjakattoja. Katemateriaaliksi soveltuu esimerkiksi konesaumattu peltikate sekä huopakate. Talousrakennusten katemateriaalina suositellaan ensisijaisesti käyttämään peltikatetta, mutta halutessaan viherkatto on myös hyvä vaihtoehto. Bitumikermiä voi käyttää katteena vain talousrakennusten osalta.

Pihat

Tonteilla kasvava kookas puusto yhdessä muun kasvillisuuden kanssa luovat alueelle tyypillistä mäntykangasmaista ympäristöä. Tonteille tulee jättää luonnontilaista kasvillisuutta, jotta tontit liittyvät saumattomasti viereiseen metsään. Hyväkuntoiset vanhat puuyksilöt tulee säilyttää. Tämä edellyttää puiden runkojen ja juuriston suojaamista rakennusvaiheen aikana.

Istutuksissa tulisi suosia tyypillisiä kuivan hiekkamaan kasveja, maanpeitekasvillisuutta ja kivikkokasvillisuutta leikattavan nurmikon sijaan. Mikäli tontilla kuitenkin on nurmikkoa, tulee se pitää siistittynä. Puuvartisina koristekasveina suositaan vähän lannoitusta ja vettä vaativia lajikkeita.

Alueelle hyviä puita ovat luonnostaan alueella viihtyvät mänty ja erilaiset pihlajalajit.

Mänty (Pinus sylvestris)

Kotipihlaja eli pihlaja (Sorbus aucuparia)

Ruotsinpihlaja (Sorbus intermedia)

Alueelle sopivia pensaita ovat esimerkiksi vuorimänty, kääpiövuorimänty, erilaiset katajat, orapaatsama, villaheisi, pensasväriherne, hernepensaat ja vihmat.

Kääpiövuorimänty (Pinus mugo)

Irlanninkataja (Juniperus communis)

Orapaatsama (Rhamnus cathartica)

Villaheisi (Viburnum lantana)

Sopivia maanpeittokasveja ovat mm. kuivassa viihtyvät: katajan ryömivät muodot, sianpuolukka, riekonmarja, maksaruohot, suikerovihma ja tuhkapensaat.

Sianpuolukka (Arctostaphylos uva-ursi)

Riekonmarja eli tuntuririekonmarja (Arctous alpina)

Keltamaksaruoho (Sedum acre)

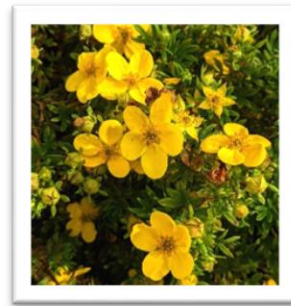
Koristekasveina voidaan käyttää matalalla, rajatulla perustuksella esim. alppiruusua, ruusukvitteniä, hanhikkeja, pensasruusulajikkeita esim. juhannusruusua, kellokuusamaa, syreeniä ja pallesorvarinpensasta. Köynnöksistä sopivat alueelle matalalla, rajatulla perustuksella esim. kuusamat, alppikärhkö ja kiinankärhkö.

Alppiruusu (Rhododendron)

Japaninruusukvitteni (Chaenomeles japonica)

Pensashanhikki (Dasiphora fruticosa)

Juhannusruusu (Rosa spinosissima 'Plena')

Tuoksuköynnöskuusama (Lonicera caprifolium)

Alppikärhkö (Clematis alpina)

Kiinankeltakärhkö (Clematis tangutica)

5. HINKU – kohti hiilineutraalia kuntaa

Hanko on osallistunut vuodesta 2013 Kohti hiilineutraalia kuntaa -hankkeeseen.

Mikä on HINKU?

Kohti hiilineutraalia kuntaa -hankkeessa (HINKU) kunnat, elinkeinoelämä, asukkaat ja asiantuntijat toimivat yhteistyössä. Tavoitteena on:

- vähentää kasvihuonepäästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä.
- vahvistaa kilpailukykyä ja lisätä liiketoimintamahdollisuuksia.
- kehittää alueen cleantech -osaamista ja biotaloutta.
- tiivistää yhteistyötä kuntien ja elinkeinoelämän välillä.
- edistää alueen elinvoimaisuutta.

HINKU -hanketta tukevat asumisratkaisut

- Olemassa olevan rakennuksen käyttö ja perusparantaminen on suositeltavaa, jos rakennus vastaa asuintarpeita.
- Rakennuksiin suositellaan vähintään yksi puulla toimiva varaava tulisija sähkökatkosten ja kriisitilanteiden varalta, jolloin mikään muu lämmitysjärjestelmä ei toimi.
- Alueella tulisi suosia myös muita paikallisia ja rakennuskohtaisia energiaratkaisuja. Näitä ovat mm. ilmalämpöpumppu, poistoilmalämpöpumppu ja pellettilämmitys. Ilmalämpöpumput tulee sijoittaa pihan puolelle tai muuten huomaamattomasti pois katujulkisivusta.
- Aurinkopaneeleiden käyttöä suositellaan. Kattopelteihin integroidut ohuet paneelit sopivat myös kadun puoleiselle katolle. Näkyvät, erilliset paneelit tulee sijoittaa pihan puolelle.
- Rakennus tulisi suunnitella siten, että tilojen käyttötarkoitusta voidaan myöhemmin muuttaa. On hyvä huomioida suunnittelussa, että liikuntarajoitteinen henkilö voi asua alakerrassa ja että rakennuksesta voi erottaa sivuasunnon.

Uudisrakennuksen tilat olisi hyvä ryhmittää käyttölämpötilojen mukaisesti siten, että ne hyödynnettävät ja varaavat lämpöä. Suositeltavaa on: eniten lämpöä vaativat tilat rakennuksen keskelle ja talon eteläpuolelle (oleskelu-, keittiö, työ- ja pesutilat), viileämmät tilat pohjois- ja itäpuolille (makuuhuoneet), puolilämpimät ja kylmät tilat (kuistit, viherhuoneet ja varastot) rakennuksen reunoille.

6. Lähteet

Hangon kaupunki 2024: Furuviik korttelit 1309, 1313-1314 ja 1316-1324. Rakentamistapaohjeet 10.4.2024.

Hangon kaupunki 2018: Rajakaari I. Asemakaavan selostus, luonnos 12.10.2018.

Hangon kaupunki 2018: Rajakaari I. Rakennusinventointi 4.9.2018.

Hiilineutraalisuomi.fi: Hinku-verkosto. Haettu 28.11.2024 osoitteesta <https://www.hiilineutraalisuomi.fi/hinku/>

Kuvat:

Auson värikartta n.d.: Haettu 1.4.2025 osoitteesta www.auson.fi

ChatGPT n.d.: Haettu 30.6.2025 ja 3.7.2025 osoitteesta www.chatgpt.com

Flickr n.d.: Haettu 12.3.2025 osoitteesta www.flickr.com

Hangon kaupunki n.d.: Maankäyttöosaston arkisto.

Pexels n.d.: Haettu 12.3.2025 osoitteesta www.pexels.com

Pixabay n.d.: Haettu 12.3.2025 osoitteesta www.pixabay.com

Tikkurila Oy värikartat n.d.: Haettu 1.4.2025 osoitteesta www.tikkurila.fi

Uula Color Oy värikarttan.d.: Haettu 1.4.2025 osoitteesta www.uula.fi